

Den 5. april 2018
MFVM 487

GRUNDNØTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til ændring af forordning (EU) nr. 1408/2013 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte i landbrugssektoren (komitesag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til en ændring af forordningen om de minimis-støtte til landbrugssektoren (komitesag). Forslaget er fremsat på baggrund af erfaringerne med den gældende forordning. Kommissionen har således vurderet, at det er hensigtsmæssigt at tilpasse visse betingelser. Forslaget indebærer, at loftet for de minimis-støtte hæves fra 15.000 € til 15-25.000 € pr. støttemodtager over en 3-årig periode, at det nationale støtteloft for de minimis-støtte til landbrugssektoren hæves til 1-1,5 % af den årlige produktion, og at højst 50 % af det nationale loft kan ydes til en enkelt produktsektor. Herudover indebærer forslaget, at det skal være obligatorisk for medlemsstaterne at oprette et centralt register, hvori de minimis-støtte skal registreres. Endelig foreslås det, at kriterierne for beregning af bruttosubventionsækvivalenten (kontantværdien af støtten) for lån og garantier justeres, og at forordningens gyldighed forlænges til 31. december 2027. En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Forslaget forventes drøftet på møde i Det Rådgivende Udvalg for Statsstøtte den 23. april 2018. Kommissionen er forpligtet til efterfølgende at høre udvalget igen, inden forordningen kan vedtages af Kommissionen. Regeringen agter på den baggrund ikke at støtte forslaget, idet der lægges afgørende vægt på, at hverken det nationale eller det individuelle støtteloft hæves.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag om ændring af forordning (EU) nr. 1408/2013 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte i landbrugssektoren.

Forslaget er fremsat med hjemmel i Traktatens artikel 108, stk. 4, jf. Rådets forordning (EU) 2015/1588, artikel 2.

Forslaget kan vedtages af Kommissionen efter, det har været i høring to gange i Det Rådgivende Udvalg for Statsstøtte (Udvalget), jf. artikel 8 i Rådets forordning (EU) 2015/1588. Det første møde i ud-

valget afholdes den 23. april 2018 i forlængelse af offentliggørelsen af udkastet til nærværende forslag. Det andet møde afholdes, inden Kommissionen vedtager forordningen.

I forbindelse med ovenstående rådgivningsprocedure afgiver Udvalget udtalelse, om nødvendigt ved afstemning. Hvis Udvalget stemmer, afgives udtalelsen med simpelt flertal blandt udvalgets medlemmer. Kommissionen træffer afgørelse om det udkast til retsakt, der skal vedtages, under størst mulig hensyntagen til konklusionerne af Udvalgets drøftelser og Udvalgets udtalelse.

Forslaget forventes vedtaget i august/september 2018.

Formål og indhold

Ved de minimis-støtte forstås støttebeløb, der er så lave, at støtten ikke betragtes som statsstøtte, fordi konkurrencen ikke forvrides og samhandlen ikke påvirkes. Derfor opererer man med et støtteloft for de minimis-støtte. Lofterne er forskellige fra sektor til sektor og udgør pt. ca. 110.000 kr. til landbrugssektoren, som er den sektor ændringsforslaget vedrører. I de andre sektorer er støttelofterne henholdsvis 220.000 kr. til fiskerisektoren, 1,5 mio. kr. til andre sektorer og 3,75 mio. kr. til virksomheder, der udfører tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse. De minimis-støtte er dermed ikke underlagt samme krav som anden statsstøtte og kan umiddelbart iværksættes af medlemsstaterne uden krav om anmeldelse til Kommissionen. Af samme grund skal støtten heller ikke godkendes af Kommissionen.

Det individuelle støtteloft kontrolleres under de nuværende regler enten ved hjælp af et centralt register eller på baggrund af en tro- og loveerklæring fra støttemodtagerne om tidligere modtaget de minimis-støtte. Det er frivilligt for medlemsstaterne, hvilken model man ønsker at anvende. I Danmark anvendes erklæringsmodellen.

De foreslåede ændringer er:

- Krav om et obligatorisk centralt register. Det ventes, at dette krav alene vil gælde landbrugssektoren, men det nuværende udkast til forslag kan tolkes som et krav om et centralt register, hvori al de minimis støtte ydet af alle myndigheder og i alle sektorer i Danmark registreres. Det er p.t. frivilligt for en medlemsstat, om man vil oprette et register eller anvende erklæringsmodellen.
- Forslaget indebærer også en eventuel forhøjelse af støtteloftet fra de nuværende 15.000 € (ca. 110.000 kr.) til 15-25.000 € (ca. 110.000-185.000 kr.) over en treårig periode. Ved at angive et interval ventes Kommissionen umiddelbart at lade det være op til Udvalget, om man ønsker en forhøjelse.
- I forlængelse af ovenstående foreslås en forøgelse af det nationale loft for de minimis-støtte til landbrugssektoren fra de nuværende 1 % (ca. 750 mio. kr. i Danmark) af den årlige landbrugsproduktion til 1-1,5 %. Ved at angive interval lader Kommissionen det umiddelbart være op til Udvalget, om man ønsker en forhøjelse.
- Samtidig med stigningen i støttelofterne foreslår Kommissionen, at medlemsstaterne ikke kan tildele mere end 50 % af det nationale loft til en enkelt produktsektor (for eksempel svinesektoren). I Danmark ydes de minimis-støtte primært til en bred kreds af modtagere uafhængigt af produktsektor.
- I forlængelse af ovenstående forhøjelse af lofterne foreslår Kommissionen desuden, at kriterierne for beregning af bruttosubventionsækvivalenten (kontantværdien af støtten) for lån og garantier justeres, idet omfang og beregningen hænger sammen med støtteloftet.

- Slutteligt indebærer forslaget en forlængelse af forordningens gyldighedsperiode til 31. december 2027.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Der er tale om ændringer til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Der er flere tilskudsbekendtgørelser, hvorefter der kan ydes de minimis-støtte til landbrugssektoren i henhold til den gældende forordning. Hertil kommer lovbestemmelser i miljøbeskyttelsesloven og landbrugsstøtteleven. Der ydes også de minimis-støtte til virksomheder uden for landbrugssektoren, særligt på energiområdet, kulturområdet og beskæftigelsesområdet, grundet de såkaldte kumulationsbestemmelser er denne støtte også påvirket af ændringsforslaget. Forordninger gælder direkte i medlemsstaterne.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget kan medføre behov for tilpasning af dansk lovgivning, idet kravet om et centralt register, vil medføre en forpligtelse for alle myndigheder (stat, region, kommune, offentligt organ) til at indberette til eller tilslutte sig registret, hvad enten registret alene omfatter de minimis-støtte til landbrugssektoren eller al de minimis-støtte ydet i Danmark.

Fastholdes kravet om et centralt register til registrering af al de minimis-støtte vil det have økonomiske konsekvenser. Omfatter kravet kun landbrugsområdet, vil det have begrænsede økonomiske konsekvenser. Et landbrugsregister vil afhængigt af udformningen kunne oprettes for mellem 1-5 mio. kr., som afskrives over 5 år, og en mindre udgift til drift og vedligeholdelse.

Erhvervsøkonomisk set vil en forhøjelse af loftet for de minimis kunne føre til større variationer i subsidieringen af landbrugere på tværs af medlemsstaterne. Det vil kunne medføre konkurrenceforvridninger. Krav om et centralt register vil afhængigt af udformningen kunne medføre færre administrative byrder for erhvervet, som ikke længere vil skulle udfylde erklæringer i forbindelse med tildeling af de minimis-støtte.

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug), og der er indkommet følgende svar:

Landbrug & Fødevarer mener overordnet set, at mulighederne for national statsstøtte i EU bør begrænses til et minimum, da det er vigtigt med lige konkurrencevilkår i Europa. Det er vigtigt med en fælles europæisk landbrugspolitik med et stærkt budget, da det er et værn mod renationalisering af landbrugsstøtten og dermed konkurrenceforvridning. En effektiv, enkel og fleksibel gennemførelse af den fælles landbrugspolitik vil mindske behovet for nationale statsstøtteinitiativer. Landbrug & Fødevarer bemærker, at det konkrete forslag indebærer at loftet for de minimis-støtte kan hæves fra ca. 110.000 kr. til ca. 185.000 kr. over tre år pr. støttemodtager. Landbrug & Fødevarer vil ikke modsætte sig forslaget, da der trods alt er tale om en begrænset udvidelse af en ordning, hvor der pr. definition i

forvejen er tale om begrænsede beløb. Selv efter en eventuel forhøjelse vil lofterne for landbrugssektoren ligge under lofterne til andre sektorer.

Landbrug & Fødevarer bemærker endvidere, at forslaget indeholder et krav om, at det skal være obligatorisk for medlemsstaterne at oprette et centralt register for de minimis støtte i medlemsstaten. Landbrug & Fødevarer bakker op om dette forslag, da det både vil gøre det enklere for støttemodtagerne at danne sig et overblik over hvad der er de minimis-støtte, ligesom det vil skabe en øget gennemsigtighed mellem EU-landene om brugen af de minimis-støtte i EU generelt. Når danske landmænd i dag ansøger om de minimis støtte, som for eksempel målrettede efterafgrøder, etablering af minivådområder, etablering af ulvesikre hegn m.m. lægger de danske myndigheder det over til den enkelte støttemodtager at sikre at den samlede de minimis-støtte ikke overstiger loftet over en periode på tre regnskabsår.

Allerede i dag så Landbrug & Fødevarer gerne, at den danske stat udnytter den mulighed, der findes i EU's de minimis-forordning 1408/2013 til at oprette et centralt register over de minimis-støtte med fuldstændige oplysninger om al de minimis støtte på landbrugsområdet i Danmark. Statsstøttereglerne er et komplekst område, så det er vigtigt at myndighederne kan give støttemodtagere et konkret overblik over hvilke ordninger, der er de minimis, så støttemodtagerne kan respektere de begrænsninger, der er indbygget, når man går ind i en de minimis ordning, og ikke risikerer tilbagebetalingskrav på et senere tidspunkt, når midlerne er anvendt til det opstillede formål.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes en bred opbakning til forslaget om en forhøjelse af støtteloftet. Ved vedtagelsen af den nuværende forordning gav flere medlemsstater udtryk for et ønske om en betragtelig forhøjelse af loftet. Der vil formentlig kun være få medlemsstater, der er imod denne del af forslaget. Det forventes, at forslaget om et obligatorisk centralt register vil møde en del modstand. Dette var tilfældet ved vedtagelsen af den nugældende forordning. Dette skyldes i særdeleshed det administrative besvær ved at indføre et register.

Regeringens generelle holdning

Det er den danske regerings principielle holdning, at statsstøtte skal begrænses i videst muligt omfang, og at det er Kommissionen, der bør vurdere medlemsstaternes statsstøtteordninger og disses forenelighed med statsstøttereglerne (de minimis-støtte kræver ikke godkendelse fra Kommissionen).

Hvad angår de minimis-støtte generelt lægger man fra dansk side vægt på, at støtten ikke må føre til en svækkelse af hverken gennemsigtigheden (af støtte i medlemsstaterne) eller Kommissionens kompetence, herunder effektivitet og kontrolmuligheder. På den anden side er det væsentligt at holde sig for øje, at en del af formålet med at vedtage de minimis-regler er at sikre en administrativ forenkling, som kan bidrage til at frigøre ressourcer i Kommissionen og medlemsstaterne, så disse i stedet kan indgå i bestræbelserne på at nedbringe den mest konkurrenceforvridende statsstøtte. Fra dansk side er der et ønske om, at balancen mellem disse hensyn varetages. Dette sikres bedst ved at fastholde et forholdsvis lavt støtteloft, mens kontrollen af støtteloftet skal ske gennem en smidig administration. Det vil være forskelligt fra medlemsstat til medlemsstat, om kontrollen gennemføres mest smidigt og effektivt ved et centralt register eller ved anvendelse af en erklæringsmodel. På den baggrund bør Danmark arbejde for at støtteloftet ikke hæves, og at det fortsat skal være valgfrit for den enkelte medlemsstat, om man vil oprette et centralt de minimis-register.

Regeringen agter på den baggrund ikke at støtte forslaget, idet der lægges afgørende vægt på, at hverken det nationale eller det individuelle støtteloft hæves.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.